

Za zadovoljevanje večine skupnostnih potreb narodu zadostuje lastna državna oblast. Za zadovoljevanje nekaterih širših potreb, ki niso kulturno specifične, stopajo narodi v medsebojno pogodbeno povezavo, v smislu katere nastajajo skupne večnarodne zveze in ustanove, katerih pristojnosti, sestava in poslovanje se razvijajo v pogodbeno določenih okvirih.

Ciril A. Zebot

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Novejši družbeni in politični razvoj v Jugoslaviji se giblje v smeri naraščajočega pritiska za uveljavljanje izvirne suverenosti republik. Pritisk v tej smeri je zaradi izrazitih kulturnih posebnosti ter kričečega gospodarskega izkoriščanja in zaposlavljanja posebno močan in vztrajen v Sloveniji. Ta razvoj narekuje tudi Slovencem v svetu, da podprejo novo slovensko državno in demokratično uveljavljanje.

Ciril A. Zebot

LETNIK XXVII — VOLUME XXVII September 1976

Published monthly by: Slovenian National Federation, of Canada, 646 Euclid Ave. Toronto, Ont. Canada.

Številka 9. — Number 9.

Kip škofa F. Barage na slovenskem cerkvenem letovišču v Boltonu, — delo akademskega kiparja Franceta Goršeta.

Foto: Sesar Studio

Torontski pomožni škof g. A. Ambrožič ob veliki udeležbi Slovencev in Slovenk blagoslovja kip misijonarja škofa F. Barage na letovišču v Boltonu.

Foto: Sesar Studio

NOV ZAKON O KANADSKEM DRŽAVLJANSTVU

Po večletni pripravi je kanadska zakonodaja odobrila zakon o kanadskem državljanstvu (Bill C-0). Zakon je podpisal tudi zastopnik kraljice in bo postal veljaven prihodnje leto.

Novi zakon bo odpravil nekatera razlikovanja, ki jih je vseboval prejšnji zakon n. pr.: priseljenci iz Anglije nimajo več privilegiranega položaja, marveč veljajo zanje isti predpisi kot za vse druge priseljence.

Nekatera glavna določila novega zakona so:

Cakalna doba za podelitev državljanstva je skrajšana od 5 na 3 leta.

Cakalna doba je enaka za nekanadsko ženo kanadskega državljanja kot za nekanadskega moža kanadske žene.

Prošnjo za kanadsko državljanstvo za nedoletnega otroka more vložiti bodisi oče, bodisi mati.

Otroci kanadskih staršev, ki so rojeni izven Kanade, imajo enake pravice glede državljanstva kot otroci, rojeni v Kanadi.

Kanadčanke, ki so izgubile državljanstvo pred 1. 1947 zaradi možnosti, ga lahko dobe nazaj enostavno s tem, da obvestijo o svoji nameri pristojnega ministra.

Državljanstvo je po novem zakonu pravica, ne več privilegij. Izpolnjeni morajo biti samo v zakonu določeni pogoji. Odgovornost za odločitve glede državljanstva je dana državljamskim sodnikom. Proti njihovi odločitvi se more pritožiti tako prizadeta oseba kot tudi vlada.

Po novem zakonu ni več avtomatičnega spregleda znanja jezika (angleščine oz. francoščine) ter poznanja Kanade za starejše osebe in žene, toda sodnik ima pravico spregledati te zahteve v posebnih primerih.

Novi zakon priznava polnoletnost z 18 letom.

Zakon priznava tudi položaj "državljan commonweatha" za vse državljanke drugih držav v britanskem imperiju brez ozira ali so angleški državljanji ali ne.

OD SRCA DO SRCA ...

z srca do srca je bilo geslo slavnostnega kosila v počastitev ospoda škofa g. A. Ambrožiča pri "družini" Marije Pomagaj!

Foto: Sesar Studio

Škof, slavljenec pri župniji Marije Pomagaj, v družbi župnika čg Toneta Zrnca sprejema slovenski pušlec iz rok mladenke v slovenski narodni noši pri vrodu v cerkev.

Foto: Sesar Studio

OSTRE IN TEŽKE BESEDE

"Ali bomo mar branili eno marksistično diktaturo pred invazijo druge? Razumljivo je, da moramo preprečiti tako invazijo, toda ali, naj zaradi tega začnemo tretjo svetovno vojno? Nikakor ne. Menda ne boste pričeli vojne, samo za to, da boste rešili šako komunističnih kuzinoh sinov, ki storijo vse, da nam delajo težave povsod po svetu, ne samo na Donavi. Oprostite. Jaz sem imel opravka z Jugoslovani v Združenih Narodih. In pokažite mi en sam primer, ko nam Jugoslovani niso hoteli škodovati ... Preklet naj bom, če bi se boril za Beograd! ..."

Patrick Moynihan, bivši ameriški poslanik pri Združenih Narodih, je zornje besede izrekel sredi letošnjega maja v Washingtonu med razpravo o "moralu v zunanji politiki".

KOLIKO SVETA JE ŽE POD KOMUNIZMOM

Po zmagi v Rusiji je Lenin prvi boljševiški državi dal pomembno ime: "Zreza Socialističnih Sovjetskih Republik. Izbrisal je iz njeg vsako sled po narodnosti v prepričanju, da se bo to ime — ZSSSR končno raztegnilo na ves planet. Danes, manj ko 60 let po prevzemu oblasti nad nekdanjo "sveto materijo Rusijo" je Marxov mesijanizem že trdno ustaljen na velikanskem delu zemeljske površine in nad stotinami milijonov človeštva. Razen na severnoamerikanskem kontinentu in v Avstraliji se je razširil že na vse celine in je v stalni ekspanziji.

Številke, ki jih navajamo, so naravnost grozljive:

Evropa: Od 10.000.000 kv. km površine je danes že 8.300.000 kv. km pod zastavo srpa in kladiva, od njenih 633.000.000 prebivalcev jih je 311 milijonov za suženjih komunistični diktaturi.

Azija: Od 44 milijonov kv. km površine in 1900 milijonov ljudi je pod komunizmom že 30 milijonov kv. km, prebivalstva pa nad 900 milijonov.

Afrika: Celotna površina je 30 milijonov kv. km, od teh je 20 milijonov kv. km že v oblasti marksističnih režimov; od 330 milijonov ljudi je pod komunističnimi režimi že 200 milijonov.

Latinska Amerika: Na najbolj "katoliškem" kontinentu se je komunizem zasedel na 1.500.000 kv. km od celotne površine 44 milijonov kv. km (kupaj s Sev. Ameriko), od njenih 200 milijonov prebivalcev latinske

VEČKULTURNOST V ŠOLI

Starši, ki pripadajo drugim kulturam kot angleški ali francoski v Kanadi, sodoživljajo težave in razočaranja otrok v prehodni dobi, dokler ne obvladajo enega uradnih jezikov dovolj, da morejo slediti pouku brez težav.

Da bi olajšali ta proces, je organiziral urad za vzgojo Toronta posebno delovno skupino, ki je po večletnih pripravah in zaslišanjih tako organizacij kot tudi poedincev, predložila uradu v svojem končnem poročilu 12. februarja t. l. 99 priporočil. Urad za vzgojo je sprejel 92 teh predlogov, ki bodo postopno uvedeni v šolski sistem poleg raznih programov, ki so

Amerike) pa jih je pod komunizmom oz. filo-komunistični režimi že okrog 20 milijonov. V Braziliji je že 12 let na oblasti protikomunistična vojaška vlada, tudi Paraguay, Bolivija in Uruguay so v protikomunističnem bloku, Cilenci so se pred tremi leti s krvavim vojaškim udarom otresli Allendejeve komunistične vlade, v Argentini pa je 24. marca t. l. "junta" poveljnikov vseh treh oboroženih sil brez prelivanja krvi odstranila gospodarsko neučinkovit, politično demakotski, ideološko pa zmehdan in nedefiniran peronističen režim, ki je republiko pahal v naročje komunizma.

jih uvedli že za časa preučevanja tega problema.

Studija je pokazala, da so si vsi edini v dveh točkah: otroci naj se kar najhitreje nauče enega uradnih jezikov, da bodo sposobni izkoristiti vse ugodnosti, ki jih nudi šola mlademu človeku; to prizadevanje pa naj ne prepeči ali ovira otroka, da bi obdržal svojo kulturno individualnost.

Večkulturnost, ki je zlasti očitna v Torontu, naj pride do izraza v šolskem programu in tudi v organizaciji ter učiteljih. Pogoj za uspeh takega programa pa je, do postanejo tudi starši del vzgojnega procesa.

Za dobo, dokler se otroci ne nauče dovolj enega uradnih jezikov, bodo imeli del dneva ločeni pouk. Vse ljudske šole naj organizirajo posebne letne tečaje za otrok, ki se prištevajo drugim kulturam.

Vlada naj spremeni zakon o vzgoji, da bodo smeli uporabljati učitelji, kadar je primerno, v šoli tudi druge jezike razen angleščine in francoščine. Vlada naj organizira tudi posebne tečaje za učitelje, da bodo sposobni poučevati v šoli, kjer je v razredu zastopanih več kultur.

• **Mati novo posvečenega škofa** v škofiji Reno, Nevada (ZDA) Normana McFarlanda, je Slovenka z dekliškim imenom Platinšek.

WE QUOTE

The government supports the concepts of bilingualism and multiculturalism because we believe they will lead to greater understanding among all Canadians and a better, more compassionate society.

Both these policies need the backing of the government to succeed. As far as multiculturalism is concerned, it is important that ethnic cultural groups are consciously assisted to develop and strengthen their culture on Canadian soil. It is necessary to actively promote their acceptance in Canada on a basis of equality in all aspects of Canadian society.

But official policies and official support and encouragement can only accomplish so much. They provide a framework. It is the citizens in the end who will give meaning and substance to that framework in their everyday lives.

This is the challenge to all Canadians.

From an address by the John Munro, Minister responsible for Multiculturalism at the opening ceremonies of the Canadian Folk Arts Festival at the 1976 Olympic Games in Montreal, Quebec, Sunday, July 18, 1976.

Some money-conscious taxpayers at times become concerned that their money is spent on immigrant children instead of on Canadian-born children. Recently I sat in the Citizenship Court in Vancouver listening to the judge read aloud the talents and skills brought to Canada by ninety adults who were seeking Canadian citizenship. That one contained thousands of dollars worth of training which had been paid for by the immigrants or by their country of origin and exported to Canada free — we can surely afford to spend something on their children.

Mary Ashworth, Immigrant children and Canadian schools, p. 186.

Med pontifikalno mašo škofa pri Mariji Pomagaj v Toronto na Manning ulici.

Foto: Sesar Studio

Torontski pomožni škof G. Alojzij Ambrožič z novim zlatim škofskim križem s petimi zlatnimi kamni na slavnostnem kosilu v dvorani Marije Pomagaj.

Foto: Sesar Studio

Moški zbor poje v počastitev slavljenca.

Foto: Sesar Studio

WINTARIO DAL 3 MILIJONE DOLARJEV ZA MNOGOKULTURNI ZGODOVINSKI NAČRT

Wintario je dal na razpolago 3 milijone — do sedaj najvišjo vsoto iz loterije "Wintario" — na posebni konferenci 10. sept. letos, ki jo je imel posvetovalni odbor za mnogokulturnost ontarijske provincije.

Načrt bo izveden v dobi naslednjih pet let pod vodstvom na novo ustanovljene "Multi-Cultural History Society of Ontario". V načrtu je zbiranje in ohranjanje ter publiciranje preteklosti in doprinosi etnično-kulturnih občeštev Ontaria. Dal bo občestvom ponos in zavest za uspehe in v Ontario. To bo skupno deljenje bogate zgodovine naše provincije.

K načrtu se povrnemo v naslednji številki.

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates \$4.00 per year; 30¢ per copy
Advertising 1 column x 1" \$2.80Published monthly by
Slovenian National Federation of Canada
646 Euclid Ave., Toronto 4.

Member of C.E.P.F.

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu.

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado 4 \$, za Argentino 250 pe-
zov, za Brazilijo 60 kruzicov, za Anglijo 20 šilingov, za Avstrijo 3 šilingov,
za Avstralijo 2.50 avstr. L., za Italijo in Trst 800 lir, za
Francijo 600 frankov.Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva
naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in
izdajatelja.

Med SLOVENC

Na proslavi desetletnice italijanskega tednika "Vita Italiana" v To-
rontu je fotograf ujel veselo družbo naslednjih od leve na desno:
Dr. Stanley Haidasz, MP bivši minister za Multiculturalism, Con-
trollor North Yorka Mr. Bosa, pomočnik ontarijskega ministra za
kulturo in razvedrilo g. Leluk, MPP in predsednik E. T. Z. O. in
urednik SD g. V. Mauko.

Toronto

Počastitev torontskega škofa

g. A. Ambrožiča pri Mariji Poma-
gaj. — V nedeljo 14. septembra
smo pri župniji Marije Poma-
gaj prvič slovesno sprejeli no-
vega škofa g. A. Ambrožiča. G.
škof je imel pontifikalno mašo,
pri kateri je pel slovenski cerk-
veni zbor pod vodstvom diri-
genta g. D. Klemenčiča sloven-
sko mašo. Slavljenec je imel
sam lepo in zanimivo pridigo.
Po maši je bil v dvorani slavnostni
banket. Ob vstopu v dvo-
rano so sprejele g. škofa številne
slovenske narodne noše, kar
je močno povzdignilo praznično
vzdušje, že v cerkvi sami in nato
v dvorani. Moški zbor je za-
pel Zdravico. Sprejem in točke
je vodil spretno g. Peter Ceku-
ta. V imenu mladenc je škofa
pozdravila gđ. Helena Preželj,
v imenu mladenčev, pa je spre-
govoril g. Joško Mihevc. Kočno
je v imenu faranov spregovoril
župnik Tone Zrnc, ki je v
glavni govoril o misli, ki ga
predstavlja glavni dar škofu:
pektorat, — škofovski križ z ve-
rižico, za katerega je napravil
načrte slovenski arhitekt g. Vili
Cekuta, izdelal pa ga je sloven-
ski zlatar g. Miro Rak. Križ ima
5 zlatih kamnov, ki v pove-
zavi predstavljajo 5 kontinentov,
in o tem zlatem križu in teh
5 povezanih kamnih je govoril
g. župnik, kot o blagovestniku s
peterimi zlatimi kamni pite-
rih kontinentov, katere preple-
tajo — simbol Slovencev —
lipovi listi.

G. škof je poleg križa še do-
bli oljnatno sliko z rojstno hišo
in krajem, delo slovenskega
umetnika g. T. Kramolca. G. Ci-
ril Sorsak je kazal skriptične
slike iz rojstnega kraja Dobrave
z zvočnim trakom, kjer so
vaščani in znanci in prijatelji
ter slovenski škof g. Lenič,
čestitali g. škofu k posvečenju.
Za konec je g. Sorsak poklonil
g. škofu nagel in slovensko ma-
jolklo s škofovim grbom. Isto-
tako je tudi ga. Ambrožič, mati
g. škofa, dobila v dar sliko
majolke.

Zenska liga pri Mariji Poma-
gaj pa je podarila, kot poseben
dar, g. škofu mitro.
Velike stroške za zlati križ

sta prevzela slovenska zlatarja
g. Rak in g. Slokar, za kar so
jima vsi Slovenci iz srca hval-
leži.

Ob zaključku slovesnosti se
je prisrčno zahvalil za vse da-
rove sam škof g. Alojzij Am-
brožič.

Bil je lep in nepozaben popo-
dan, ki bo ostal vsem v prijet-
nem spominu. — o

5. septembra je bil blago-
slovljen Baragov kip — delo
slovenskega umetnika Franceta
Goršeta — na Slovenskem leto-
višču v Boltonu. Kip je blago-
slovlil novi pomožni torontski
škof g. L. Ambrožič. Slovesno-
sti je vodil New Torontski žup-
nik č. g. J. Kopač. Primerno
recitacijo je imel g. Vili Cekuta,
Baragov oratorij, ki ga je za
to priliko pripravil g. prof. J.
Osana, pa je zapel občuteno
g. Blaž Potočnik ob spremljavi
g. prof. J. Osane.

Zvezi slovenskih protikomu-
nističnih borcev sta priredili
romanje 1. sept. v Midland. Pri
Slovenskem križu, — postavljene-
nim v spomin vojnih žrtev pre-
tekle vojne in revolucije — je
bila najprej kratka komemoraci-
ja; spregovorila sta g. Otmar
Mausner in g. Vili Cekuta; —
nato pa križev pot in končno
mašo. Romanja se je udeležilo
ogromno število Slovencev iz
najrazličnejših krajev Ontaria,
ki so z udeležbo potrdili spomin
in opomin nam vsem, da
niso umrli zastonj, in da
je spomin na nje živ in pla-
meneč.

Letošnje leto, je bilo eno naj-
bolj plodovitih za slovenske
akademike in Kanadi. Na To-
rontski univerzi (University of
Toronto), je diplomiralo 28 slo-
venskih deklet in fantov. Zdi se
nam primerno, da jih osebno
imenujemo in jim čestitamo.

Louise S. Babič, B.A., John
Benko, B.Ed., Bernadine K. Do-
lenc, Hon. B.A. Joanne Filipič,
B.Ed., Elizabeth A. Jan (Hart-
man) Hon. B.A., Michael F. Jan,
M.B.A., Maria Jereb, Hon. B.Sc.,
Elizabeth Kolenc, M.Ed., John
Končan, B.Sc., Maria A. Kuk,
Hon. B.A., Andrew Lamovšek,
B.Sc., Margaret M. Levstek, B.
A., Carmen M. Markeš, Hon.
B.A., Joseph A. Mihevc, B.A.

V vseh pravnih
zadevah se z zaupa-
njem obrnite na:

The Simpson Towers, 401 Bay St. Suite 2000 - EM. 4-400

CARL VIPAVEC

SLOVENSKI ODVETNIK
IN NOTAR

Chicago

Dr. Alfred Fishinger, 70 letnik
Ne bi mu prisodil, ko ga sreču-
jem tu in tam. Kar mladeniško
še izgleda. Luč sveta je zagle-
dal 6. septembra 1906 v Gradcu
kjer je bil oče sodnik. Gimnazi-
jo je študiral v Novem mestu.
Po maturi se je posvetil študiju
prava in je diplomiral 1. 1932
na ljubljanski univerzi. Pri vo-
jakih je položil izpit za vojaške
ga sodnika s činom poročnika.
Po vstopu v vojsko, ki je
lani umrl v 94. letu starosti, se
je posvetil sodni praksi. Bil je
preiskovalni sodnik na okrož-
nem sodišču v Ljubljani. Radi
svojega protikomunističnega de-
lovanja je moral zapustiti do-
movino. Bil je v taboriščih Tro-
faiaeh in Judenburg. V Ameri-
ko je prišel za Božič 1950. Mora-
je tudi on poprijeti za ročno
delo v tovarni pa ga je po 14
letih moral opustiti radi okvare
na roki. Postal je organizist pri
Sv. Juriju v Južnem Chicagu,
pozneje pa je nastopil službo
organizista pri Sv. Stefanu kjer
se danes vodi petje in organje.
Ze med delom v tovarni se je
vpisal v večerno šolo za glasbo
na Sherwood Music School v
Chicagu kjer je leta 1957 dose-
gel akademsko stopnjo Bache-
lor of Music.

Na univerzi McMaster v Ha-
milton-u pa je diplomiral Andrej
Pahulje, B.Mus.

Martina Kramar, Mary Kr-
melj (Bučar), Vera Novak, in
Helen Tomšič (Stajan) so do-
končale študije na učiteljski O.
T.E.C.

Verjetno so Slovenci diplo-
mirali tudi na drugih Kanad-
skih univerzah pa na žalost ni-
mamo podatkov.

Ap.Sc. — Applied Science and
Engineering.

B.A. — Bachelor of Arts.

B.Ed. — Bachelor of Educa-
tion.

Hon. B.A. — Honours Bache-
lor of Arts.

B. Mus. — Bachelor of Music.

B.Sc. — Bachelor of Science.

Hon. B.Sc. — Honours Bache-
lor of Science.

M.B.A. — Master of Business
Administration.

M.Ed. — Master of Education.

O.T.E.C. — Ontario Teacher
Education College.

• "NAPREDNA" FRONTO. —

Na farmi pokojnega Majorja
William Jones v Welland-u so
proslavljali v družbi obojca Ju-
goslovenskega konzulata dan
borca 3. in 4. julija letos. Slo-
vensko Podporno Društvo Bled,
odsek Planica iz Hamilton-a.

• Enako so proslavljali dan
borca v Slovenskem Dachau-u
Skofji Loki 4. julija torontski
orkester Veseli Alpinci in član
Slovensko Kanadskega društva
za kulturne izmenjave.

• Mladinski pevski zbor iz Ha-
milton-a, tako beremo v Naših
Novinah, je sodeloval na njho-
vem pikniku, katerega dobiček
je šel v fond "naprednega tiska".

• Slovenske šole iz Kitchener-a,
St. Catharines in Toronto (rav-
natelj prof. I. Dolenc) so sodelo-
vale na proslavi Cankarjevega
dneva v domu društva Sava pri
Kitchener-ju. Kot častni sode-
lavci so nastopili Ivan Kurent,
gladališki umetnik iz Ljubljane
in predsednik društva pisateljev
iz Ljubljane Ivan Potrč. Sedaj
lahko upano, da bo g. I. Potrč
zastavil besedo, sedaj ko je vi-
del v Kanadi "demokracijo na
delu", za zaprte slovenske di-
sidente Viktorja Blažiča in so-
dnika Franca Miklavčiča, katerih
veliki greh je bil dopis v Tržaški
Zaliv in to celo pod psevdoni-
mom.

• G. Ivan Potrč, je tudi go-
voril na radio v slovenski odda-
ji Karavan prijateljstva, kjer
je dal vedeti, da je Cankarjevo
delo povezano z "našim" današ-
njim delom. Težko je uganiti,
kakšno delo je s tem g. Potrč
mislil, ali delo, ki ga opravlja,
odnosno, ne opravlja Društvo
Pisateljev Slovenije?

• DNEVNIK, novi slovenski
kanadski mesečnik je končno
začel izhajati. Urednik je g.
prof. Ivan Dolenc, B.A. M.A.,
bivši tajnik Slovenskega Pro-
svetnega Društva Simon Gre-
gorič, za katerega je to že dru-
gi poskus uveljaviti se na tem
polju. Uvodni članek je napisal
Jože Prešen, urednik Rodne
Grude, — od režimske Izseljen-
ske Maticice. — v

• Slovenska šola pri Mariji
Pomagaj začne z rednim pov-
kom 2. oktobra in ima vpisanih
letos 100 otrok.

• Banket Zenske lige bo 9. ok-
tobra na katerega vse opozarja-
mo in je namenjen za kritje
stroškov predela nove kuhinje.
Vredno podpore!

PROSIMO POZDRAVITE IN POSLOVITE SE DOMA!

Za zmanjšanje gneče na leta-
lišču Transport Canada svetuje
da se prijatelji in sorodniki po-
zdravljajočim čim manjšo
in več obisk naj bo v poslojpu
kratek.

nlke v poslojpu letališča, sku-
šajte držati vašo skupino po-
zdravljajočih čim manjšo
in več obisk naj bo v poslojpu
kratek.

Transport Canada
Air

† Doktorju Francetu Kimovcu v slovo!

Tiho je odšel od nas 16. avgusta
zvečer, kar nenadoma, čeprav
sme vedeli do je težko bolan.
Hudo je zbolel že pred enim
letom, komaj so ga rešili, ven-
dar France se je dnevno vozil
v Ravenswood bolnico, kjer je
delal na radiologiji. Moč se mu
ni več vrnila. Zena dr. Dana
mu je zvesto stregla, se bala
zanj, ga svarila, France pa je
samo dejal: Kadar pride moj
čas, tedaj pride... France je
nosil v srečo tri ljubezni: zvest
vsem trem do konca: do svoje
družine, do svoje Slovenije in
do svojega poklica. Dr. Dana je
opustila svoje poklicno delo kot
zdravnik, da se je lahko domu
posvetila in vzgoji otrok: Mariji
in Ireni obe že na univerzah in
Franku, ki se hodi višjo šolo.
Zelo povezani med seboj bodo
zelo očeta pogrešali.

Po maturi na klasični v Ljub-
ljani se je France 1941, vpisal
na medicino, bil kot študent
odpelnjan v Gonars, se vrnil na
pol mrtve in nadaljeval svoje
študije na grški univerzi, tam
diplomiral, odšel je v Chicago
in več kot 20 let delal kot zdrav-
nik v Ravenswood bolnici. Fran-
ce je bil doma iz Glinj pri Cer-
kljah iz iste hiše, ki je dala mu-
zika Dr. Kimovcu. Slovo od do-
ma je France vzel po svoji dveh
hčerkah, ki jih je pred svojo
smrtjo poslal domov; in ob
vratu jih je vprašal: Ali sedaj
veste kje sem doma? — Po-
grebna maša v farni cerkvi v
Wilmette je pokazala, koliko
prijateljev je imel naš France
v širnih krogih. Prepeljali smo
ga ven iz mesta na mirno po-
kopališče v Elgin in tam se je
ob odprtem grobu v imenu vseh
starih prijateljev od njega po-
slovil Dr. Leopold Humar, ki je
pokazal Francetovo trnjevo pot
skozi življenje in položil v slovo
na krsto slovenski rožmarin in
našo zastavo.

Težko bomo pogrešali našega
Kimizja: Počivaj v miru dragi
France!

K. L.

Na mednarodni razstavi na
Navy Pier bodo tudi letos Slo-
venci zastopani. Ga. Metoda Fi-
shinger pripravlja razstavo, ki
bo pod geslom: slovenski do-
prinos k ameriški kulturi.

Slovenska sobotna šola je
začela šolsko leto s sveta mašo
v nedelji 26. sept. Bila je tako-
zvana mladinska nedelja. Ude-
ležba je bila kljub slabemu vre-
menju prav lepa, prav tako tudi
sestaneke. Šola spada v okvir
fare Sv. Stefana in ima v župni-
ci p. Tomažu vso zaslombo. Dr.
Andrej Remec je postal ravnatelj
te šole. Ob tej priliki ga.
Ani Gaber, ki je 15 let vodila to
šolo iskreno zahvala za ves trud,
ki ga je vložila v šolo. Seveda
bo pa še nadalje poučevala
srednji oddelke slovenske šole.

Dr. Franc Kimovec je ne-
nadoma umrl, zadet od srčne
kapi v najlepši dobi življenja 53
let. Bil je zdravnik v Ravens-
wood bolnišnici in profesor ra-
diologije na medicinski šoli Illi-
noiske univerze. Študiral je me-
dicino na grški univerzi, ko je
prišel v Ameriko leta 1951 je de-
loval po raznih bolnišnicah v
Ameriki. V Ameriki se je tudi
poročil z Dano, roj. Rant, ki je
tudi zdravnik. Pred leti je imel
težko operacijo na srcu in se
od takrat ni popolnoma pozdra-
vil. Pok. Kimovec je bil rojen

Milena Gobetz — Breda Loncar

Authored by two professional language teachers, the
manual contains 333 large pages and has been pretested,
with excellent results, in several upper grade-school classes,
in adult education courses, and in college and university
Slovenian Studies programs, as well as by Frank J. Trenta,
a high school teacher from Barbeton, Ohio. "I have pre-
gressed more in a few months than in several years of
previous effort". — In spite of its large size, the manual
costs only \$7 per copy, postage included. Schools which buy
ten or more copies, pay only \$6 per copy. Order from:

Slovenian Research Center of America, Inc.
29227 Eddy Road, Willoughby Hills
Ohio 44092 Ohio

We celebrate the 25th anniversary of our research, edu-
cation, publications, exhibits, and information service, and
the creation of the entire world, by doing ALL WE CAN
to give you what YOU need the most to preserve our ge-
nuine Slovenian heritage. We hope that you will in turn
do ALL YOU CAN to support the work of Slovenski Ameriš-
ki Institut — The Slovenian Research Center of America,
Inc. Thank you.

Prof. Edward Gobetz, Director and Editor.

• SLOVENSKI ROMARJI, ki

so se vračali iz obiska Svete
Dezele, so na domači meji ob
povratku doživeli tole: prvi av-
tobus, ki jih je vozil domov iz
Italije, je šel srečno mimo zna-
ne Rdeče hiše pri Gorici, pri-
drugem pa se je zataknilo. Ca-
rnikin je romarjen pregledal vsi
prtljago, kot bi šlo za kaka ma-
mila ali orožje. Vsi palestinski
spominčki, rožni venči, podobice
in svetinje in podobno...
vse se mu je zdelo očividno ne-
varno za državno varnost —
vse je zaplenil kot prepovedano
blago. Res gorečnost prve vrste
— romarji pa oropani veselja
prinesli domačim nekaj v spo-
min...

To se ni zgodilo pred 25-imi
let, ampak letos pred veliko
nočjo.

Misli, junij 1976, str. 175.

• Skof dr. Janez Jenko iz Kop-

ra, kateri se je udeležil evha-
stičnega kongresa v Philadelphiji,
je obiskal tudi Chicogo in se je
nekaj ur mudil pri Sv. Stefanu.

• Na Baragov dan v Marquette,

Mich. so iz iz Chicage odpeljali
kar 3 busi. Precej romarjev je
prišlo tudi z privatnimi vozili,
tako da je bilo kakih 150 čika-
zanov na tej slovesnosti. Pel je
cerkveni pevski zbor fare Sv.
Stefana pod vodstvom p. dr.
Vendelina Spedov, pri orgljah
je bil naš organist Alfred Fi-
shinger, P. Vendelin je vodil tu-
di ljudsko petje pri škofovi
maši v Philadelphiji. Maševal je
škof dr. Jenko ob somaševanju
škofov iz Clevelanda in Mar-
quette ter slovenskih duhovni-
kov. Zal, da ni bilo iz Clevelan-
da nobenega slovenskega du-
hovnika, dasiravno je somaše-
val njihov škof. Msgr. Baznik
in č. g. Krajnik že nista več v
Clevelandu.

• Naročniki iz Chicaga, Jolleta

in drugod, kateri se niste po-
ravnali naročnine, lahko to poš-
ljete tudi na našega zastopnika
Mr. Mirko Geratič, 1937 W. Cer-
mak Rd., Chicago, Ill. Ne čakajte
na opomin! Tudi naš list
"Slovenska Država" živi le od
naročnine, ne pa od mecenov.

• Zapadna Nemčija je izdala

posebno spominsko znamko, s
katero je počastila stoletnico
rojstva znanega "apostola Ber-
lina" Karla Sonnenscheina.

• Skupina rudarjev — pevcev iz

Sydneya, N.S., je obiskala za 3
tedne Kitajsko, kjer so imeli 3
uradne in nešteto spontanah
koncertov. Med pogoji njihove
ture so kitajski oblasti odredi-
le, da smejo peti samo pesni,
ki nimajo nobene zveze z vero,
ljubeznijo in pijančevanjem. —
Skupina se imenuje Men of

ALI JE RES VEČINA SLOVENCEV

ZA JUGOSLAVIJO?

Vili Ravnik

"Smer v Slovenski Državo"
L. 12. 62, stran 7 & 8. 15. 6. 1976)

Tisti ljudje med Slovenci, ki se še vedno niso mogli znebiti politične ideologije takorekoma "jugoslovanstva", radi očitajo nam, ki smo za samostojno slovensko državo, da nimamo za seboj večine slovenskega naroda in da je večina ali celo velika večina Slovencev za Jugoslavijo oziroma za to, da ostanemo Slovenci vključeni v jugoslovansko državo, pa naj bo kakršnakoli, to rej tudi, če je totalitarna diktatura če ostane takšna še za nedogleden čas.

Propaganda za slovensko državo do danes, veleizdajstvo

Propaganda za Jugoslavijo je bila med Slovenci vedno dovoljena in intenzivna, izvajana z legalnimi politično propagandnimi sredstvi. Že v stari Austriji in v preteklem stoletju je lahko vsakdo brez vsakega resničnega tveganja delal propagando za jugoslovansko državo, čeprav samo v okviru Avstro-Ogrske. Nihče pa ni upal reči ali kje zapisati, da je za neodvisno slovensko državo! Morda bi bil lahko to rekel ali zapisal, ne da bi bili zaprti in obsodili na težko ječo. Toda zagotovo je, da bi mu bile avstrijske oblasti to težje odpustile. Avstrijsko-nemški šovinisti so videli v slovenskih deželah Kranjski, južni Koroški, južni Štajerski, Primorski itd. del avstrijske države in bi bili neprimerno ostreje reagirali, če bi se začel kdo zavzemati za njihovo odcepitev od Avstrije in za samostojno slovensko državo, kakor če je kdo izražal megle ne misli o nekaki jugoslovanski državi. Avstrijsko-nemški šovinisti so dobro vedeli, da je v bistvu taka ideja fantastična in da se slovensko ljudstvo ne bo nikoli v celoti vnelo zanj, zato so bili strpni do nje, kot do kakršnekoli fantazije. Toda ideja slovenske države bi bila postala Avstriji nevarna kot dinamit, zato so dali čutili, da bi sledile hude represalije, če bi jo bil kdo odkrito izrekel. In slovenski politični voditelji ter izobraženci so to vedeli ali jasno čutili, zato je niso upali jasno izreči. Na tabornih so jo

Slovenem so vcepili strah pred slovensko državo

Spričo tega se je nujno polastil celih slovenskih generacij pozdaven strah pred samo besedo "slovenska država". Odkrito izgovorjena ali zapisana se jim zazdi nenansko drzna, politično ekstremna, kar bogokletna. V njej vidijo tabu in nervira jih, da nekdo prelomi ta tabu. Bodisi v stari Jugoslaviji bodisi v novi je človek veliko manj tvegati, če je bil revolucionar kakerekoli druge vrste ali bančni ali cestni ropar, kakor pa če bi se bil odkrito pokazal za pristaša slovenske neodvisnosti (čprav celo ustava zagotavlja slovenskemu narodu to pravico), bi pomenilo pravo politično blaznost in samomor, po sodbi oportunistov.

Če se omejimo na čas obeh Jugoslavij, lahko rečemo, da je od leta 1918 dalje lahko vsakdo svobodno delal med Slovenci propagando za jugoslovansko in za jugoslovansko državo ter zatirjeval režimu v Beogradu, da so vsi Slovenci za Jugoslavijo, o tem je lahko pisal v časnikih in knjigah, to je lahko zatirjeval v političnih govorih, to je lahko trdil pri omizjih v gostilnah in kavarnah. Toda tisti, ki so videli rešitev za slovenski narod

Osvobodilna je edina ideja slovenske države

Če so med nami še ljudje, ki so za Jugoslavijo in proti slovenski državi, so žrtve kompleksa strahu, tabuja in propagande, ki se jim je započila v možgane. To so papagaji, ki ponavljajo, kar so poslušali desetletja, ne da bi kaj razmišljali. In še na nekaj je treba opozoriti: iz vzrokov, ki jih tu ne bom razčlenjeval, a so v zvezi z našo žalostno politično preteklostjo, imajo ves večji tisk v slovenskem zamejstvu in begunstvu v rokah ljudi, ki so prišli na svo-

dali vsaj nekateri v svojih govorih najbolj jasno čutili ali so se ji vsaj najbolj približali in prav zato se avstrijske oblasti tabore tako nerade videle, jih začele po vrsti prepovedovati in so jih končno zatirale. Potem ni bila ideja slovenske države nikoli več jasno izrečena, čeprav je lahko čutili ali slutimo v spisih mnogih Slovencev tistega časa.

V stari Jugoslaviji je bila prepovedana celo beseda Slovenija v pomenu domovine slovenskega naroda, kaj šele govorjenje ali pisanje o slovenski državi. Kdor bi bil kaj takega izrekel ali zapisal, bi se bil takoj znašel v ječi, obtožen bi bil delovanja proti jugoslovanski državi, narodnemu in državnemu "edinstvu" itd. in postavili bi ga bili kot veleizdajalca pred sodišče za zaščito naroda, seveda enotnega "jugoslovenskega". To je bil vzrok, da si nihče ni upal spregovoriti ali kaj zapisati o ideji samostojne slovenske države, med tem ko so imeli Slovenci vsak dan polna ušesa o jugoslovanski državi in propagando zanj.

V titovski Jugoslaviji je ideja neodvisne Slovenije še bolj nevarna in obsojana vredna. Kdor bi prišel z njo na dan, bi bil obsojen najmanj na doživetje, če ne, lahko pa tudi na smrt kot veleizdajalec in sovražnik socializma. A za jugoslovansko državo lahko dela propagando vsak, kdor hoče. Slovenci je imajo spet polna ušesa.

samo v slovenski državi, niso smeli o tem niti pisati niti javno govoriti in zastopati svoje teze in o tem niso smeli ziniti niti v gostilniških pogovorih. Vedeli so, da bi lahko takoj vstal kak ovaduh in nesel to politični policiji na nos. Sicer pa je lahko stopil tudi samo do orožnikov ali do milice.

Samo zaradi take absolutne prepovedi ideje o neodvisni slovenski državi lahko danes kdo trdi, da so Slovenci za Jugoslavijo in ne za slovensko demokratično državo. V resnici po Slovenec, ki kaj misli, ne more biti za drugo kot za neodvisno Slovenijo. Če narod pred alternativno: Jugoslavija ali neodvisna Slovenija, bi se čisto gotovo z veliko večino odločil za neodvisno Slovenijo, pod pogojem seveda, da bi se lahko svobodno odločali in da bi bila propaganda za slovensko državo prav tako svobodna kot propaganda za Jugoslavijo. Predstavljamo pa si, kaj bi bilo, če bi bila dovoljena samo propaganda za slovensko državo, propaganda za Jugoslavijo pa bi bila prepovedana in da bi tako stanje trajalo že več kot pol stoletja.

ja uredniška mesta kot privilegiranci prav zato, ker je nekdo, ki je odločal, hotel, da pridejo tja ljudje, ki so za jugoslovansko, ne pa za slovensko državo. Ni slučaj, če je npr. "Ameriška domovina" v rokah pristašev jugoslovanske države, če prav je glavni del zavednih ameriških Slovencev gotovo usmerjen k slovenski državi. Zanimivo bi bilo raziskati, kdo je tisti skriti režiser, ki odloča o tem. Ni mogoče namreč verjeti, da je to res še slučaj. Dobro je tudi zna-

no, da za današnjo jugoslovansko totalitarno diktaturo ni važno, če je nekdo komunist ali antikomunist, ampak če je za Jugoslavijo ali proti njej, to se pravi, za Jugoslavijo kot enotno državo ali pa za slovensko ali hrvaško državo. Samo v tistih, ki nočejo več Jugoslavije, vidi Titova diktatura svoje resnične sovražnike. Tisti pa, ki so za Jugoslavijo, bodo vedno iskali — in iščejo — za vsako ogabno hudodelstvo Titovega režima kako olajševalno okolnost predvsem to, da mu nasilje pomaga držati skupaj Jugoslavijo in da z njim onemogoča tiste, ki bi jo hoteli razbiti. In Titov režim jim šteje to v prid.

Nobena politična ideja v slovenskem svetu ni danes in ni bila nikoli tako resnično in globoko revolucionarna in tako odločno osvobodiljska, kakor je ideja o demokratični neodvisni slovenski državi. Zato nobena druga politična ideja, tudi najbolj ekstremno levičarska, ne vzbuja takega nemira in odpora vsem konservativnim elementom ne glede na njihovo ideološko in politično barvo. Ideja o demokratični slovenski državi je pravi izziv za vse oportuniste, bojazljivce, starokopitneže, slovensku odtujene in politično nazadnjaške elemente. To je ideja pogumnih Slovencev, ki imajo zaupanje v slovenstvo in v njegovo prihodnost, Slovencev, ki se ne ukvarjajo z oportunističnimi računi, kaj bi jim lahko osebno koristilo ali škodovalo, ampak so odločni živeti kot svobodni in ponosni ljudje v lastni državi, zgrajeni na novih idejah, ali pa vsaj posvetiti svojo življenje delu in boju za to državo, kar je končno isto.

DOBILI SMO S PROŠNJO ZA OBJAVO SPOŠTOVANI!

Prosim Vas oprostite, da Vas tako od daleč nadlegujem v Vaši lepi deželi; obenem, še dolgo, odkar je že drugič srašni potres hudo prizadel tudi naše rojake v Beneški Sloveniji. Postali so pravi reveži za katere, dovolite, da se pozanimam saj vse kaže do bodo prekmalu pozabljeni, ker tista zaskrbljenost za njih preneglo izumira. Vse skupaj jih je zaneslo na zadnjo stopinjo siromaštva. Komuniste in druge uradne ustanove so preveč okorne in niso nič za posamezne slučaje. Skoraj vsaki dan bi bilo treba katerega pomagati, ampak tiste vsakdanje kapljice denarja, ki dobro zaležejo, bi bilo treba, da bi odkod prišle. Torej, ako Vam je mogoče vsaj nekaj storiti, srčno Vas prosim, dajte jim to živo iskro upanja za boljšo bodočnost. Več kot jim bomo pomagali lažje bodo za naprej potrpežli. Potem, če kdo čuti kaj več narediti, naj kar širi to akcijo; kadar le more naj druge prepričuje, da naj pomagajo v tej zadevi. Vsaka pošiljka nam bo dragocen dobrodošel dar za naše potresne žrtve. Rad bi Vas tudi o vsem obveščal.

Naši rojaki Vam bodo neizmerno hvaležni in nikdar ne bodo pozabili prijete dobrote. Odlično Vam pozdravljam in Vam želim samo dobro.

Za potrebne črtve Beneške Slovenije:

S. P. Gorkič Lojze
Via Don Bosco 2
UDINE, Italia.

V okolici Vidma (Udino) so najmočnejše prizadeti po obeh potresih naslednji kraji: Pušča ves, Humin, Raten, Osoppo, Buia, Mužec, Mariano, Colloredo, Forgaria, Majano, v Benečiji pa v Rezijski dolini kraji: Bela, Ravenna, Osio, Njiva, Viskorša, Brdo, Tipana, Brezje, Platišče, Suhid (ostala je le ena hiša), Cenebola, Porčino, Campej, Fojda, Neme, Ahten in Kluž.

EAST EUROPEAN QUARTERLY, X-1, pomlad 1976. Znanstvena revija, ki izhaja četrtno v Coloradu, prinaša v 1. številki X. letnika razpravo Jamesa C. Davisa z naslovom: **A Slovene Laborer and his Experience of Industrialization, 1888-1976**, (str. 2-20). (Slovenski delavec in njegovo izkustvo industrializacije, 1888-1976). - James C. Davis je profesor zgodovine na vseučilišču Pennsylvanije in je zet Franca Žuzka, čigar osebnostna zgodovina (in njegove družine) je prikazana, kakor je bila vplivana in oblikovana od sprememb v gospodarstvu in deloma tudi po političnih dogodkih (dve svetovni vojni, doba fašizma). Bolj podrobno delo, ki spremlja spremembo cele vasi, je delo antropologinje Irene Winner, **A Slovene Village: Zorovnica**, ki je bilo objavljeno 1. 1971. V obeh delih motijo napake v slovenskih imenih, v Davisi razpravi tudi to, da ni rabil vsaj v oklepaju tudi slovenskih imen naselij, ki jih omenja. Pomembnost obeh del je zlasti v tem, da se uveljavi slovenska identiteta tudi na znanstvenem področju. — dreš

POVERTY IN AMERICAN DEMOCRACY. A STUDY OF

SOCIAL POWER. United States Catholic Conference, 1975; 173 strani. — Za dvestoletnico obstoja ZDA je pripravila komisija škofov ZDA — "Kampanja za razvoj človeka" poročilo, je izšlo končno tudi v knjižni izdaji. Kot navaja msgr. Higgins v u-

• **S podpora zvezne vlade** bodo v šolskem letu 1976-1977 štirje vseučiliški profesorji predavali na kanadskih univerzah predmete, ki so v tesni zvezi z večkulturnostjo: prof. Gordon MacLennan bo predaval na vseučilišču Ottawa, prof. Jean Copans na Lavalu, prof. Ellen Baar na Brock vseučilišču in prof. Grace Anderson pol leta na Yorku in pol leta na Simon Fraser vseučilišču.

• **Kanadsko-pakistanska organizacija** je imela konec julija v Ottavi simpozij o pričakovanih Pakistancev v Kanadi kot tudi o tem, kaj pričakujejo Kanadčani od njih. Med posebnimi problemi so obravnavali vzgojni, kulturni in družbeni napredek pakistanskih otrok v Kanadi, položaj pakistanskih žensk v Kanadi in položaj pakistanskih profesionalcev.

• **Kanadski odsek mednarodnega središča** za preučevanje in informacijo o javnem in družbenem gospodarstvu (C.I.R.I.E.C.) bo imel v začetku septembra seminar o vlogi združnega sektorja v kanadskem gospodarstvu. O ribiškem združništvu v Atlantskih provincah bo poročal prof. Rudolf Čučej iz Antigonisha.

• **Canadian Scene**, časnikarska služba za etnički tisk v Kanadi, slavi letos 25. letnico svojega delovanja. Etnički časopisi, radijske in televizijske postaje dobivajo vsaka dva tedna članke o Kanadi, ki jih morejo uporabiti, da seznanijo svoje bralce s kanadskim življenjem. Trenutno dobiva to informacijo 126 časnikov, 4 radijskih in 6 televizijskih postaj.

• **Ontarijska vlada je ustanovila** posebno komisijo, ki naj preučuje nasilje v industriji občil, predvsem televizije. Komisiji predseduje sodnica in bivša ministrovka zvezne vlade Judy LaMarsh. Komisija je sprejela nad 800 pismenih vlog in številne organizacije ter posrednici so izrekli svoje manje na javnih razpravah v raznih krajih Ontarija. Končno poročilo komisije naj bi izšlo v tisku prihodnji pomlad.

• **Studija ministrstva za delo** in vseljevanje, katere predmet je bila prilagoditev 12.000 beguncev iz CRS (1967) v Kanadi, je pokazala, da so se v pretežni meri dobro prilagodili razmeram v Kanadi. Vsekakove ta skupina ni imela večjih težav kot druge skupine priseljencev, ki so prišli v Kanado.

vodu, predstavlja knjižica relevantne ideje iz teologije in krščanskega družbenega nauka glede rešitve, ki je je dovolj v ZDA in glede razdelitve sredstev, ki ljudje z njimi razpolagajo. Soočitev nauka in dejanskega stanja, ki je posneto ob uradnih statistik in številnih študij, naj bi, posebno ob dvestoletnici, zbudilo vse državljane, zlasti pa katoličane, k premišljanju, kako daleč je dejansko družba od deklariranih načel, pa tudi k dejanjem, da se primeri družbene krivichnosti vsaj znatno omilijo, če jih že ni mogoče povsem odpraviti.

Snov je razdeljena na sedem poglavij. Prvo opredeli revščino kot nemoč. Drugo poglavje razpravlja o družbeni moči v družbenih odnosih. Naslednje poglavje vsebuje deset primerov iz ZDA, ki jasno prikazujejo nemoč revnih. Četrto poglavje označi kot prevladujoče vrednote v družbi ZDA individualistični materializem in etnocentričnost (zadržljivost v samega sebe). V naslednjih poglavjih je opisana nemoč delavcev, razdelitev bogatstva in družbene moči v ZDA (gospodarska elita), za zaključek pa so podane misli o gospodarstvu v ZDA in o dvestoletnici v luči cerkvenega družbenega nauka.

Čprav so konkretni primeri vzeti iz družbe ZDA, so problemi v glavnem enaki in vseh gospodarsko razvitih deželah. — Knjižica bo koristila vsem, ki nočejo biti samo nedeljski kristjani. — dreš

• **Letošnje zborovanje** Vanierjevega Instituta za družino bo od 1. do 3. oktobra v Sydney, N. S. Tema zborovanja je "Mora biti različna". Uvodno predavanje bo imel Grant Maxwell, ki dela v okviru kanadske organizacije katoliških škofov v Ottawi. Pred kratkim je zaključil potovanje po celi Kanadi, da bi zvedel za mnenja o "sodobnih problemih, kakor jih čutijo navadni ljudje in je govoril s 750 Kanadčani.

UPRAVA LISTA

SPOROČA:

PROSIMO,

PORAVNAJTE

NAROČNINO

IN

DARUJTE V TISKOVNI

SKLAD NAŠEGA LISTA!

Believe It or Not!

AUGUSTUS HILL GARLAND
(1832-1899) OF ARKANSAS, REFUSED A NOMINATION TO THE U.S. SUPREME COURT ON THE GROUNDS THAT HE DID NOT HAVE A LIFE EXPECTANCY FOR THE COURT OF 20 YEARS... HE DIED 13 YEARS LATER, WHILE ARGUING A CASE BEFORE THAT COURT.

A MONUMENT on Garland Island, North Wales, IS A MEMORIAL TO 20,000 SAINTS WHOSE ASHES WERE TRANSPORTED THERE WHEN INVADERS DESTROYED A CEMETERY IN Bangor on Dee, England, 1300 YEARS AGO.

THE GREAT ROWBOATS of the Kaywanda, Africa, WHICH CARRY 20 TO 40 OARSMEN, ARE CONSTRUCTED OF BOARDS SEWN TOGETHER WITH FIBER ROPE.

New government mint in Winnipeg

POGLEDI ŠKOFA AMBROŽIČA NA PRILAGODITEV PRISELJENCEV IN NA SPREMEMBE V CERKVI

Ljubljanska Družina je objavila razgovor Jožeta Grošlja z novim pomožnim škofom v Torontu dr. Jožetom Ambrožičem. Iz razgovora priložujemo dva sestavka.

Uredništvo.

• Gospod škof, poverjena vam je skrb za narodnostne manjšine v Kanadi. V čem bo v glavnem vaše delo? In v čem se ta skrb loči od "navadnega" škofovanja?

Moram priznati, da za zdaj še ne poznam vseh razsežnosti svojega dela. Sem pač pomožni škof v Torontu, kot sta druga dva pomožna škofa, in s tem v službi Cerkve v Kanadi. Problemi priseljencev sem doslej študiral predvsem na svoji koži. Saj s tem, da človek spozna sebe in svoje probleme, spozna tudi probleme drugih.

Zdi se mi, da gre vsak priseljenec nekako skozi tri stopnje razvoja. Prva je da se človek ne počuti doma in ker si tega neče priznati, vali krivdo za svojo nelagodnost na druge in — zabavlja. Spominjam se svojega prvega dne v Kanadi. Začel sem zabavljati čez obliko nekakega torontskega dnevnika. Moj stric, pater Bernard Ambrožič, me je nekater časa poslušal, potem pa mirno rekel: "Kar zabavljaš, prvo leto ima vsak priseljenec pravico zabavljati čez novo deželo — potem se pa tej pravici sam odreče".

Dodaj pa bi, da je priseljenec vedno v nevarnosti, da "zamrzne" na tisti stopnji razvoja, kjer je bil ko je zapustil staro domovino. Ne raste niti s staro domovino niti s Kanado, s katero se ni sprijaznil. In tako čez leta ugotovi, da je njegov edini dom njegov lasti emigrantski "geto". To samo na sebi sicer ni nesreča, ker se vsakdo le počuti bolje med rojaki, ki cenijo tiste vrednote kot sam. Za nekoga, ki je zgrajena osebnost v svojem lastnem izročilu, pomanjkanje razvoja sicer ni usodno, vendar si takega stanja ne moremo želeli.

Druga stopnja izseljenstva pa je težnja, da bi se človek čim bolj "pokančil". To je več ali manj podzavestna želja vsakega

človeka, da bi bil "kakor drugi". Tudi ta stopnja včasih traja vse življenje in je pogosto precej boleča. Nekateri ljudje si spreminjajo imena, da zvane bolj angleško, mnogi se stranjujejo novih valov priseljencev, ki prihajajo za njimi. Tak človek hoče pokazati Kanadčanom, da je on sam drugačen, da se loči od tistih, ki še ne znajo jezika, ki so nerodni, ki včasih govorijo preglasno in podobno. Po gnojni strani hočejo dokazati svoje kanadštvo s tem, da imajo prav take ali boljše hiše kot rojeni Kanadčani, da svoje hiše razkošneje poročijo kot domačini in tako naprej. In kot sem rekel, to lahko traja vse življenje.

Če pa ima človek srce in pamet, in mnogi jo imajo, potem se zave, da ima v sebi dve kulture, dve obzorji, dvoje gledanj na svet; in spozna, da ga to samo bogati in plemeniti. To je po mojem tretja stopnja zdravega razvoja in to je tista stopnja, ki si jo človek želi zase in za druge. Tak človek je vesel, da je bil rojen nekje drugje. Obenem pa je vesel, da je prišel v Kanado.

In v čem se bo moje škofovanje ločilo od "navadnega škofovanja"? Moja najvažnejša naloga bo pomoč iz seljskim duhovnikom. Izseljenški duhovnik ima v glavnem enake probleme kot njegovi verniki. Tudi on se ne počuti doma. Tudi on je v nevarnosti, da se zapre v svoj "emigrantski geto". In če narodna župnija postane tak "geto", potem bo duhovnik izgubil "drugi rod", ki se je rodil in raste v Kanadi. Kot sem že rekel, je nevarno, da drugi rod gleda tudi na vero kot nekaj, kar pripada k "stari domovini", in da jo zavre za drugim vred, ko hoče postati kar najbolj kanadski. Ob tem naj dodam, da

smo lahko samo hvaležni Trcem: ti so organizirali katoliške šole, ki so zdaj popolnoma kanadske ustanove in rešijo vero številnih priseljencev drugega rodu.

Cerkev v spreminjajočem se svetu

• Kateri pojavi v Cerkvi se vam zde najbolj zaskrbiljoči? Časnikarju "Toronto Star" ste rekli, da mora škof imeti pogum reči "ne", kadar je treba. Ali je v Cerkvi veliko stvari, ki se jim bo treba postaviti po robu?

Najbolj zaskrbiljoč pojav v današnji Cerkvi je gotovo neka pripravljenost "požreli" vse, kar sodobni svet ponuja. Mislim torej: Res je, da je bila Cerkev v preteklosti preveč povezana s obstoječimi družbenimi strukturami. Cerkev je govorila tudi preveč starinski jezik. Temu so se uprili, in mislim, da čisto upravičeno. Toda posledica bolj svežega vetra, ki je zavel v Cerkvi, je, da so nekateri teologi pripravljeni sprejeti vse, kar je "moderno", kar je "novo", kar tako imenovano "javno mnenje" sprejema. Mogoče se tu ne oziroma dovolj na dvatisočletno izkušnjo Cerkve, ki se je vedno znova spoprijemala s podobnimi problemi. Sicer pa popolnoma ravnovesja v Cerkvi ni nikoli bilo. Zmeraj so bili v njej "konzervativci" in "liberalci" in napetost med njimi je nekaj čisto normalnega. Obe struji potrebujeta druga drugo; konservativci, da se rešijo svoje kritičnosti in boječnosti, in liberalci, da se otresejo svoje naivnosti in nekritičnosti. Skrbim pa, da so v Cerkvi skupine ljudi, ki mislijo, da imajo vse odgovore, ki mislijo, da jim ni treba nikogar poslušati ali se celo s kom pogovarjati. Tako dobimo dve skupini, ki govorita sami s seboj, med seboj pa ne dovolj. Naj ponovim, da je naloga škofov prav v tem, da ustvarijo neko enotnost — ne uniformiranost — teh skupin.

In čemu se bomo morali postaviti po robu? Recimo: Med nekaterimi teologi se pojavlja težnja po nekakšnem razsežljivejšemu Bogu. Pravijo, da Bog ni oseba, s katero lahko govorim, jo molim; se z njo pogovarjam; Bog je zanje neki princip, nekaj, kar je najboljše v človeku. Res je, da so vse naše predstave o Bogu nepopolne, je pa tudi res, da je naša predstava Boga kot osebe še najbližja resnici. Druga nevarnost te težnje nekaterih da bi Kristusu vstajenju vzeli njegovo resničnost in zgodovinsko. Pravijo, da je vstajenje samo naša "objektivizirana predstava", nekaj, kar daje človeškemu bivanju nov pomen. Po mojem je ta težnja čisto navadna kapitulacija pred modernimi predsodki, s katerimi sekularizirani svet zavrača vse, kar je "neženstveno". Prepričan sem, da če Kristus ni vstal, potem vstajenje ni nobenega smisla in ne vem, zakaj bi o njem sploh govorili.

Dalje, so kristjani, ki bi radi zreducirali krščanstvo v humanizem. Humanizem sam po sebi je lep, toda to še ni krščanstvo, ki sloni na razodetju resnice, do katerih bi se človek s svojim razumom ne mogel nikoli dokopati. In potem seveda nekaj "prosvetlenski" prezir preteklosti. So ljudje v Cerkvi, ki menijo, da je bila preteklost temna in grešna, sedanjost pa da je svetla in čista. Toda, če smo pošteni potem bomo priznali, da so imeli naši pradedje svoje probleme, kakor imamo mi svoje, in da bodo naši potomci gledali na nas prav tako kritično, kot gledamo mi na svoje prednike.

Družina, 1976, 26-27

Slovenščina v bogoslužju videmski nadškofiji

Videmski nadškof Alfred Battisti je izdal pismeno navodilo, ki je bilo objavljeno v uradnem glasilu videmske nadškofije, v katerem je priznan obstoj slovenskih vernikov ter njih pravica do rabe slovenščine v bogoslužju. Nadškof je v odliku tudi pohvalil delo slovenske duhovščine, ki se je dolgo borila za jezikovne pravice Slovencev. Navodilo poziva "furlanske duhovnike, ki so že bili ali še bodo poslani v župnije, kjer se govori slovensko, da se slovenščine nauče, jo cenijo in jo uporabljajo kot izraz evangeljske ljubezni do prebivalstva ter njegovih visokih človeških in verskih vrednot".

PROSIMO PORAVNAJTE NAROČNINO

uprava S.D.

1971 24% družin v ZDA je kupil verske vsebine.

• Poznano zadržno glasilo The Maritime Cooperator, ki izhaja v Antigonishu in služi zadržnemu gibanju v atlantskih provincih, bo končno priznalo to stanje tudi v naslovu in se bo preimenovalo v The Atlantic Cooperator.

• Prihodnji kongres Mednarodne zadrzne zveze (ICA) bo v Parizu od 27. sept. do 1. oktobra 1976. Glavni predmet razprav bo sodelovanje med zadržnimi organizacijami ter bodoči programi Zveze. Pred glavnim kongresom bodo krajše konference poedinih zadržnih sektorjev kot poljedelstvo, stavbarstvo, zavarovanje, potrošništvo, ribištvo, zadržna vzgoja, knjižnice, tisk, itd.

• Na pomladanskem zasedanju jugoslovanskih škofov so sklenili, naj ima vsaka škofija svet za pastoralno sociologijo. Tajništvo škofovskih konferenc bo odlej zbiralo tudi cerkvene statistike.

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA

Slovenci po svetu imamo nekaj dobrih beril in podobnih šolskih knjig, ki so jih izdali naši vzgojitelji v zamejstvu, izseljenstvu in domovini. Vsa leta pa smo pogrešali knjige, ki bi znala približati in primerno razložiti slovenski jezik mladini in odraslim v angleško govorečem okolju. Teh namreč ne moremo učiti z istimi metodami kot mladino v domovini, ki zna materinščino od doma in jo stalno uporablja v šoli. Zato so Slovenci po svetu vsa leta občutili potrebo po slovenskem učbeniku, ki bi bil primeren za vse tiste, ki so zrasli v angleško govorečem svetu.

To potrebo sta živo občutili tudi dve poklicni učiteljici jezikov, Milena Gobec in njena sestra Breda Lončar. Obe sta že v študentskih letih začeli poučevati tudi slovenščino in obe sta takoj uvideli, da ni mogoče nikjer kupiti primernega učbenika za tiste, ki slovenščine sploh ne znajo, ali jim teče angleščina boje kot slovenski jezik. Zal je prav ta kategorija učencev v Ameriki in po drugih angleško govorečih državah vedno večja. To dilema sta ti naši učiteljici reševale tako, da sta sami začeli sestavljati lekcije in vaje, skupaj s potrebnimi razlagami. Slovenski ameriški Institut — Slovenian Research Center of America je gradivo izpopolnjeval, razmnoževal in pošiljal vrsti slovenskih jezikovnih programov po vsej Ameriki in celo izven nje. Tako je učitelstvo uporabljalo to gradivo v višjih razredih več sobotnih slovenskih šol, v programu za odrasle na Mayfield Heights High School in v Gilbertu, Minnesoti, pri poučevanju slovenščine na državni univerzi v Kentu, Ohio in na University of Southern Colorado v Pueblo, dveh najuspešnejših univerzitetnih slovenskih programih v Ameriki, pa tudi v Wisconsinu, Pennsylvaniji, Californiji in Denverju. Gradivo smo brezplačno pošiljali tudi več posameznikom, popolnim začetnikom in tudi tistikim, ki so slovenščino za silo znali od doma, nikdar pa se je niso mogli dovolj naučiti, da bi mogli prebrati slovenske časopise in knjige.

Od povsod smo dobivali dobre in spodbudne odmeve. Frank Trenta, srednješolski učitelj iz Barbertaina, nam je n. pr. pisal, da se je s pomočjo našega gradiva v nekaj mesecih naučil več slovenščine in bila potem toliko

bolj zadovoljna s svojim obiskom sorodnikov v domovini. Naši slovenski vzgojitelji sta nam po več letih trdega dela in potrpežljivega preizkušanja v šolskih tečajih in s samouki pokot v več letih študija z drugimi pripomočki.

Gospa Metoda Mencin, profesorica slovenščine na University of Southern Colorado, nam je sporočila: "S pomočjo Vajinega učnega gradiva dosega študentje mnogo večji uspeh kot pa v začetku lanskega leta, ko smo se posluževali drugih metod. Občutek zadovoljstva se ne da opisati!" Tudi gospa Anica Tušar, učiteljica slovenščine v Minnesoti, je sporočila, da to gradivo z lahkoto in prijem uporablja. In Linda Poropet, študentka na Kentu, ki ob vpisu ni znala prav nič slovensko, si je po nekaj mesecih študija začela dopisovati s svojo staro mamo v Sloveniji v slovenščini — kar je obema prineslo veliko veselje. Znamo podjetnik Rudy Sims iz Warren, Ohio, in njegova žena sta se s pomočjo tega gradiva pridno učila slovaril, odlični učbenik, ki bo gotovo mnogo pripomogel k uspehu vsem, ki se želijo naučiti slovenskega jezika ali svoj znanje slovenščine izpopolniti. Učbenik uporablja najmodernejše vzgojne metode in učni predvsem s pomočjo lahkih in postopoma zahtevnejših vaj, beril in pesmi. Celotni učbenik Avtorici knjigo posvečata "svoji ljubi mami Albini Osenar, ki je v njunih srcih prva zbudila ljubezen do slovenskega jezika in dediščine in po njej vsem slovenskim materam, ki so z ljubeznijo in žrtvami skozi stoletja ohranjale in še vedno ljubče ohranjajo — slovenstvo."

Knjiga je izšla v Seriji slovenskih učbenikov, pod uredništvom univ. profesorja dr. Edija Gobca, ki je sam že leta 1950 začel poučevati slovensko v Slovenski dopisni šoli in je leta 1958 ustanovil uradno priznani Slovenski raziskovalni program na Ohio State University, leta 1964 je bil med ustanovitelji Slovenske šole na Waterloo v Clevelandu, od leta 1967 pa vodi in poleg svoje redne službe brezplačno poučuje slovenske študije na Kent State University.

Vključ temu, da danes skoraj povsod stanejo že majhne knjižnice izpod sto strani po 6 do 10

dolarjev, je cena za ta učbenik, ki obsega 333 strani velikega formata, samo sedem dolarjev. Sole, ki kupijo po deset ali več izvodov, pa dobijo pri vsaki knjigi dolar popusta. Avtorici sta v rokopisu že pripravili tudi drugo in tretjo knjigo kot nadaljevanje tega prvega učbenika. Celotna serija bo lahko izšla le, če bomo imeli potrebna sredstva za tisk, k čemur naj bi vsaj delno pripomogla dobra razprodaja sedanjega učbenika. Učbenik je izšel v založbi Slovenskega ameriškega instituta — Slovenian Research Center of America. Tako s trdim delom in osebnimi žrtvami praznujemo 25-letnico svojih raziskovanj in publikacij, ki smo jih začeli z dijaško Mislijo, nadaljevali z Akademikom in Slovenskim visokošolskim zbornikom in pozneje s knjigami in razpravami v ameriških in mednarodnih univerzitetnih učbenikih, revijah in žurnalih.

Poleg predavanj, tečajev, razstav, stalne informativne službe o slovenski dediščini in najbogatejše zbirke o slovenskem doprinosu Ameriki in vsemu svetu, ima naš institut v tisku še pet dragocenih knjig o slovenskem doprinosu, ki so zaradi pomanjkanja finančnih sredstev še običale v tiskarnah, medtem ko majhna klika ljudi, ki niso nikdar napisali ene same poštene razprave o slovenskih izseljencih in učili enega samega slovenskega tečaja, s pomočjo nekaj pokvarjenih politikov in strankarskih cenzorjev pobirajo v imenu izseljenških študij in šol debele desetisočake od občne, vlade in fondacije. Mi vemo, da resnica in pravica vedno na koncu koncev zmaga ali, kot so rekli doma, da božji mlini meljejo počasi, pa gvišno. Z Vašim razumevanjem, potrpljenjem in pomočjo bomo s tem prepotrebni delom vztrajno in uspešno nadaljevali in sadi bodo preživeli nas vse kot naš skupni doprinos k lepši in bogatejši slovenski zgodovini.

Učbenik se naroča na naslovu:

Slovenian Research Center of America, Inc.,
29227 Eddy Road,
Willoughby Hills,
Ohio 44092, USA.

S. R. C.

DRAGA

DRAGA, Društvo Slovencev iz Toronta — je letos preselilo študijske dneve na Občine v precej bolj prikladno Finčarjevo Dvorano. Obisk je bil kljub zapovedanemu bojkotu s strani slovenskega režima dobro obiskan, saj je na zadnji dan predavanja bilo prisotnih skoraj 250 obiskovalcev, v glavnem iz Zamejstva, nekaj iz izseljenstva in celo do 20 obiskovalcev iz domovine, nekateri sicer privrženci novega časa, dočim bi ostale lahko označili kot tiha večina.

Prvo predavanje je imel Rev. Franček Križnik o marksizmu in svobodi. Predavanje je bilo filozofsko in je predavatelj tudi hotel ostati pri tem, toda po silno živahni debati je moral bolj na poljudno polje, še posebej ko je padel občutek, da se je čutilo pri pravljanju da je omejen tako v predavanju kot v debati. Bistvo, ki se je izčimilo pri debati je bilo po mnenju predavatelja, da je sicer Marksizem v aplikaciji silno grešil proti svobodi človeka, da pa je tudi Katoliška cerkev mnogo grešila in da obstoja tudi pri marksizmu in komunizmu se upanje, da se bo razvil v bolj demokratično ideologijo. Argument, ki se mi ni dopadel je bil, češ tudi med marksisti najdeš plemenite ljudi, kot da bi to imelo z bistvom ideologije kakšno zvezo. Prijetneje me je pa prizadelo, ko je na komentar, — češ, — v Italiji bomo imeli pluralistični demokratični komunizem odgovoril, "tako so tudi nam pred 35 govorili".

Dr. Kazimir Humar je imel drugo predavanje o Dilemi Svobodnega tiska. Zadevo je poprijel z zornega kota tednikov Slov. Primorca in Katoliškega Glasu; opisal vse težave svobodnega zamejskega tiska od leta 1945 naprej, ko so jih skušali takoj zatreti. Pretili in pro-

sili so jih celo prijatelji "prenehajte izhajati čimprej tem boje". Debatata je bila silno močna, trajala dve uri ali še več. Intervjuirali so med drugim Dr. Klinec, Dr. Škerl, najbolj globoko in utemeljeno pa Dr. Rozman, urednik Naše Luči. Bil je pravi triumf za obrambo svobodnega tiska in poslušajoče te odločne intelektualce je človeka prevzel trdno upanje, da so zamejci sedaj odločno na poti braniti svojo neodvisnost pri onih maloštevilnih svobodnih glasilih, ki so jim še na razpolago.

Zadnje predavanje je imel Dr. Boris Pahor o Kette-ju, Cankarju in Kosovelu. Motilo je slikanje vseh treh pisateljev in literatov kot glasnikov socializma, kar so potem poslušalci med debato desavuirali. "Liberte, Fraternite, Egalite", — kdo izmed pisateljev je proti temu. Ako greš po tem merilu, potem jih lahko vse pristevamo med socialiste, komuniste, liberalce, ali kakor koli pač veter piha? V ostri debati, ko sta bila sorazmerno izzivana sta pisatelja prof. Rebula in Dr. B. Pahor postala silno ostra in to še posebej proti režimski Ljubljani, ki vodi napačno manjšinsko politiko in se pri tem še okorišča sodelovanja nepomembnih Tržaskih priganjačev, ki brez Ljubljane ne bi pomenili mnogo. Ker je debata postala tako ostra so organizatorji točno ob osmih zvečer zaključili Drago, kljub temu, da bi ljudje še radi nadaljevali.

Letošnja Draga je bila nedvomno najbolj živahna in kar je bolj važno, najbolj svobodna. Predavatelji se niso čutili omeje po nobenih direktivah, razen mogoče č. g. Križnik, pa še ta se je na koncu odprl. Še manj so se čutili omejene razni komentatorji, ki so šli v svojih debatah do bistva brez vsakih

pomislekov. Predavanja so bila sorazmerno dolga z debatami, ki so trajale po 3 do 4 ure, vendar ni nihče zapustil dvorano odnoso vrta. Nasprotno, vsi so neverjetno intenzivno sledili.

Tržaski dopisnik

• Provincialna vlada Quebeca bo povečala število uradnikov, ki uradujejo s federalnimi uradniki za vseljevanje zunaj Severne Amerike